

Munkaadó és kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Munkaadó 6-10, 8-83

NAPILÓ

Előfizetés és befizetés

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. DECEMBER 20.

CSÜTÖRTÖK

344. SZÁM

Karácsonyi vásár

Közeledik a karácsony és aki csak teheti, derűs meglepetéseket készít elő övéi részére. Az ajándékozás tradíciója a tápláló forrása a karácsonyi vásárnak, a kereskedők hajdan olyan bőséges szüretjének. Lehet-e azonban szó szüret-ről most, amikor a gazdasági válság peronoszpórája akadálytalanul pusztít és azokat, akik a szanálás permeterző munkájával kísérleteznek, folytonosan megakasztják az áldatlan politikai viszonyok? A boltok felhalmozott áruira alig akad vevő: *nincs pénz*. Az iparos rendelések híján teng-leng: *nincs pénz*. A mezőgazda eladta termését, de mi minden fizetési kötelezettség volt rá előjegyezve: *nincs pénz*. A szabad pályán levő honorácior kereseti lehetőségei napról-napra szűkülnek: *nincs pénz*. A tisztviselő cifra nyomorúsága már nem is olyan cifra, de súlyosabb, mint valaha: *nincs pénz*. A munkás életstandardja süllyed: *nincs pénz*.

A *nincs pénz* az a refrén, amely a gazdasági élet különböző jelenségeit a krízis egységébe foglalja. Vannak, akik a pénztelenség elharapózását az egyéni és családi igények általános emelkedésének tulajdonítják. Mások viszont úgy vélik, hogy a termelés csökkenése a fő ok. De a legegyszerűbb és a legplauzibilisabb magyarázat az, hogy a tőke és munka jövedelmének túlságosan nagy részét foglalja le az állam. A konjunktúrának, amely a könnyű pénzszerzés révén valóban felszórta bizonyos rétegek igényeit, nyoma sincs már, az utólag kivetett adók pedig a legjobb esetben is ehhez az állapothoz vannak szabva. Az igények kényszerű leszállításában a nagy adók miatt nem lehet megállapodni a régi normális nivón, hanem többé-kevésbé mindenki alá kerül. Az a hiány, ami a magas adók fizetése folytán áll be gazdálkodásunkban, szükségképp csökkenti fogyasztóképeségünket s így a termelést visszafélesztve, a munkaalkalmak számát apasztja.

Az adóegységesítés és a községi önkormányzat, amely két reformhoz annyi reményt fűzött a Vajdaság, még korántsem érezte hatását a gazdasági helyzetre. Az egységes adózás csak január elsején lép életbe és a gyakorlatban fog kitérni, hogy mennyi alapja van annak a parlamentben elhangzott ellenzéki kritikának, amely szerint az adóegységesítés nem jelent egyszerűen könnyítést is a népre nehezedő súlyos terheken. Mindenesetre bizonyos, hogy ha az adózásbeli igazságtalanságok nem csak egyes országreszeket fognak sújtani, akkor az orvoslásokra irányuló akciók eredményesebbek lesznek, mint eddig, mert az osztatlan népakarat megnyilvánulása olyan körülmény, amellyel az ellentétes politikai tényezőknek komolyan kell számot vetniük.

A községi autonómia megvalósulása máris sok tekintetben jótékony befolyást gyakorol a Vajdaság fejlődésére, de egyelőre a helyi önkormányzatok is anyagi gondokkal küzdenek és a polgárság áldozatkészségére van szükség, hogy a gazdálkodás egyensúlyát fenntarthatassák. Sajnos még messze vagyunk attól, hogy a községi autonómia előnye gazdasági reneszánszban jussonak érvényre.

A legnagyobb baj, ami a kibontakozást hátráltatja, kétségtelenül a külföldi tőke tartózkodása. A londoni kölesön meghiusulása az üdvös beruházkodási tervek egész sorát döntötte halomra és mindaddig nem is várható egy nagy kölesön megkötése, míg Beograd és Zagreb meg egyezésével a belpolitikai élet nyugvópontra nem jut. Az a politikai bizonytalanság, amelyben június 20-ika óta élünk, Damoklesz-kardként lebeg minden konstruktív törekvés fölött és első sorban a gazdasági köröket sújtja, minthogy hiányzik az a bázis, amelyre egy nagyszabású gazdasági program támaszkodhatna.

Csoda-e, ha ilyen állapotok között pang a karácsonyi vásár és panaszoktól visszhangos a piac? A drága holmikot keltető kirakatok előtt utópiák kódéba vész a vásárlási szándék. A luxus-cikkeknél nincs keletje s csak fűszerkereskedésekben, játékbazároknak és cukorkaüzletekben

tapasztalható élénkebb forgalom. Nem telik a fényűzésre és a nehéz gazdasági viszonyok elől olcsó kifejezési formákba menekül a Szent Este ihletéből fakadó ajándékozási kedv.

Mindamélt nem feledkezhetünk meg azokról a szerencsétlenekről, akiket a sors a legelemből életszükségletektől, a mindennapi betevő

falattól, a meleg tüzhelytől és a szegénység darócától is megfosztott. Akármilyen minimális mértékre redukáljuk is az ünneplés díszítvényeit, nem lehet, hogy ne juttassunk valamilyen nyomorgóknak is. A megváltó szeretet születésnapjának legszebb ékessége az éhezőket és fázókat segítő könyörületesség.

Amanullah harcban áll a lázadókkal

Angol repülőgépek indultak Kabulba

Londonból jelentik: Az afganisztáni lázadásról a legellentmondóbb hírek érkeznek különféle forrásokból. Az indiai határról azt jelentik, hogy

a Kabulban élő európaiak nemzetiségre való tekintet nélkül az angol követség épületében találtak menedéket

és ezt a hírt a londoni afgán követ is megerősíti. Magáról a zendülésről Indiában a legvadabb híresztelések terjedtek el, így azt beszélik, hogy

Kabul környékén áll a harc és növeli Amanullah király veszedelmét, hogy a hadsereg egy része is ellene fordult.

A katonaság ugyanis hetek óta nem kapott zsoldot és ezért a fanatikus papoknak könnyű a dolguk. Azzal lázítják a katonákat, hogy Amanullah király hónapokon át külföldön utazgatott és rengeteg pénzt költött el mindenféle haszontalan bevásárlásra, emiatt nem kapnak zsoldot a katonák.

Afgán papok és orosz bolsevikki ügynökök buj-

ogtatják a népet a királyi pár ellen.

Kabulban, hír szerint, kihirdették a statáriumot. Niamla helységben, nem messze Djejjalabadtól,

a kormány csapatait bekerítették a lázadók és állítólag le is fegyverezték.

Ezzel szemben a londoni afgán követség közli, hogy a hadsereg legnagyobb része kitart Amanullah király mellett és

a zendülés nem egyéb, mint egy rablóbanda garázdálkodása,

amelyet Kabulban sikerült ártalmatlanná tenni, de hogy ez a közlés nem felel meg a valóságnak, az abból a tényből is kiderül, hogy

indiai angol helyőrségeken állomásozó angol katonai repülőgépek parancsot kaptak, hogy repüljenek Kabulba

és igyekezzenek hírt hozni a brit állampolgárok helyzetéről, mert három nap óta minden rádióösszeköttetés megszakadt Kabul és India között.

A Buckingham palotában reménykednek

További hullámvázások várhatók az angol király állapotában

Londonból jelentik: A keddi esti orvosi jelentés úgy szól, hogy

György király nyugodt napot töltött és a reggel észlelt javulás örömdetesesen tovább tart.

Az *Echange Telegraph* az udvari orvosoktól szerezte azt az értesülést, hogy a király állapota kedden este lényegesen kedvezőbb volt, mint hétfőn. A javulás a király nehéz betegségében a harminchat órával előbbi állapothoz képest jelentékenyen mondható és

nincs ok aggodalomra, mint hétfőn, amikor rémhírek terjedtek el, mert az orvosi jelentés visszaesésről szólt.

A szerda reggeli londoni lapok azonban tele vannak bizalomgerjesztő hírekkel és azt írják, hogy a királyi palotában tegnap óta mindenki a legnagyobb mértékben reménykedik.

A király állapotáról kladott újabb jelentések általában biztatók. A reggeli lapoknak felsőbb helyről sugalmazott nyilatkozata a helyzetet összegezve megállapítja, hogy a király állapota kedvezőbb és hangsúlyozza, hogy

a betegség további lefolyásával a hullámvázások elkerülhetetlenek,

aminek jelentőségét azonban nem kell túlozni.

Áthidalhatatlanok az ellentétek a demokraták és a radikálisok között

A demokraták állásfoglalására való tekintet nélkül kitör szombaton a kormányválság

Beogradból jelentik: A négyes kormánykoalíció most már minden jel szerint végnapjait éli. A szerdai nap folyamán nem merült ugyan fel újabb momentum a politikai életben, de a beavatottak előtt mind világosabbá válik, hogy az ellentétek a demokraták és a kormánykoalíció többi pártja közt áthidalhatatlanok

és hogy a demokrata klubuléstól nem lehet mást várni, mint a kormányból való kilépésre felszólító határozatot. A mostani kormánykoalíciót csak úgy lehetne megmenteni, ha *Korosec* miniszterelnök a demokraták követeléseivel szemben olyan előzékenységet tanúsítana, amely lehetővé tenné számukra a kormányban való megmaradást, ez azonban az egész kormánypolitika új irányát jelentené, amibe a radikálisok nem igen egyeznek bele. Ha ez mégis megtörténnék, akkor a demokraták szombati klubülése gyors és sima lefolyású volna, ellenkező esetben hosszú klubvita várható és nincs kizárva, hogy a

demokrata klub szombati napon nem is fogja befejezni tanácskozásait.

A kormányhoz közelálló radikális körök azt hiszik, hogy

szombaton feltétlenül bekövetkezik a kormány lemondása, tekintet nélkül arra, hogy mit határoznak a demokraták.

Most már a radikálisok is lehetővé akarják tenni a szerintük is tarthatatlan helyzet tisztázását.

Ilyen körülmények közt természetesen előtérbe nyomul az a kérdés, hogy mi lehet a küszöbönálló kormányválság megoldása. A radikálisok biznak abban, hogy sikerülni fog a demokrata miniszterek kiválása után együtt tartani a hármas koalíciót és így továbbra is megmaradni a hatalom birtokában. Más oldalról azonban úgy vélik, hogy

a kormány lemondása kedvező alkalom lesz a helyzet aipos megvizsgálására és nagyon könnyen meglehet, hogy a kormányválság hivatalnok-kormány kineve-

Felsőbánátiak!

Az elismerten legjobb **KONRATH**-rádiók
Felsőbánát legnagyobb rádiószaküzletében

Radio Radionica Vel.-Kikinda
jutányos áron kaphatók Kérjen árjegyzéket!

Óriási sűrű köd feküdt Londonra Korlátozni kellett a vasut- és hajóforgalmat Angliában

Londonból jelentik: Kedd délelőtt óta London és sok déli angol kerület fölött köd fekszik, amely az est folyamán mindjobban kiterjedt és sűrűbbé vált. Ennek következtében

a vasuti forgalomban korlátozásokat kellett életbeléptetni.

Mint hogy a légügyi minisztérium véleménye szerint a jelenlegi időjárás tartós lesz, attól tartanak, hogy a karácsonyi forgalom is szenvedni fog.

A Majestic nevű White Star gőzös kedden nem indulhatott el Southamptonból és így már nem érheti el karácsony előtt Newyorkot.

A Njassa nevű keletafrikai német gőzöst, amely Durbanból indult el Southampton felé és kedden tíz órakor volt Southamptonban esedékes, a köd

szintén feltartóztatta.

Hétszázötven lábra becsülik a London feletti ködréteg vastagságát, amely a szélsőséges időben majdnem mozdulatlan marad.

Londonban és a vidéken számos közlekedési baleset történt. Egy autóbusz az árokba fordult, de utasaiban nem esett nagyobb kár.

London körül egy hangárja előtt leszállni készülő bombavető gép összeütközött egy automobillal. Az automobil utasai közül ketten megsebesültek. Egyéb ként az egész országban a vonatok késéssel érkeznek, a legtöbb légi járatot ideiglenesen beszüntették és Southamptonból több nagy hajó elhalasztotta indulását. A köd szerdán is tart. A vasutvonalakon a jelzőkészülékek helyett jelző-patronokat használnak.

A kisebbségi kérdés a nemzetközi politika előterében

**Stresemann és Zaleski konfliktusának jelentős következményei lesznek
A jóvátétel és a kiürítés kérdésének elintézése után a kisebbségi kérdés végleges rendezésére kerül a sor**

Párisból jelentik: Előrelátható volt, hogy Stresemann és Zaleski szombati incidense, amely a Népszövetségi Tanács utolsó ülésén játszódott le, nagy visszhangot fog kelteni az illetékes politikai körökben és a világsajtóban. Tulzán nélkül megállapítható, hogy az európai kisebbségek ügye ezen az incidensen került eddig a legélesebb és a leghatározottabb formában a Népszövetségi Tanács elé s habár Stresemann és Zaleski között csupán a felsősziléziai németek ügyes-bajos dolgai szerepeltek, mégis

a konfliktusnak az európai kisebbségek szempontjából általános jelentősége is van,

ami Briand válaszbeszédéből ugyancsak kitűnik, miután a francia külügyminiszter záróbeszédében háromszor is elismerte a kisebbségek szent jogait s azt, hogy a békeszerződések értelmében a kisebbségeknek föltétlenül joguk van sérelmeikkel a Népszövetségi Tanács elé járulni.

A Népszövetség tízéves történelmében nincs példa rá, hogy az európai rendet leginkább veszélyeztető problémák egyike ily leplezetlen és elementáris erővel törjön ki a mesterségesen letompított népszövetségi diplomáciai atmoszférában. A világsajtó nagy részének véleménye szerint a luganói események után

a kisebbségi ügyet egész terjedelmében föl fog kellenni göngyölyteni, mert a jóvátétel és a rajnai kiürítés elintézése után valóban Európa legnagyobb és legveszélyesebb problémája a rendezetlen és mindenütt életbevágó bajokat okozó kisebbségi kérdés lesz.

Ha a békeszerződések többi vitás pontját sikerülni fog sorozatos konferenciákkal a locarnói szellem jegyében elűntetni a kontinensről, más nem marad, mint a negyven milliós európai kisebbség ügye, amelynek megoldásától Európa sorsa függ.

A francia sajtó kimerítően foglalkozik az ügyvel és jellemző, hogy

még a legjobboldalibb lapok sem foglalnak állást Zaleski nyilatkozatának érdemleges tartalma mellett.

A lapok leírják, mint lett Stresemann egyre izgatottabb és dühösebb Zaleski nyugodt hangan eladott beszéde alatt, miként tekintett egyre növekvő nyugtalansággal Briand német kollégájára, miként forgott székén bizonytalanul az angol külügyi államtitkár, hogy akarta Stresemann elhagyni a tanácsstermet és miként húzta őt vissza ruhájánál fogva Briand és végre miként csapott az öklével az asztalra a német külügyminiszter, miközben állítólag a következőket mondotta:

— Ez elviselhetetlen, ezt nem tűrhetem!

A legtöbb párisi lapból a sorok között föltétlenül kiolvasható, hogy Párisban is meg vannak arról győződve, hogy Zaleski mindenáron provokálni akar. A félhivatalos *Petit Parisien* például rendkívül jellemzően a következőket írja:

— Tényleg szükség volt arra, hogy Zaleski ismét fölszakítsa Németország minden régi sebeit? Szükség volt arra, hogy hiu, diadalittas hangon beszéljen Fel-

**Zaleski lengyel külügyminiszter
akinek a felsősziléziai német kisebbségek ellen intézett támadása miatt a Népszövetség legutolsó ülésén éles összetűzése volt Stresemann német külügyminiszterrel**

sősziléziáról és a hazaárulás vádját hangoztassa? Miért támadta meg az egyik német birodalmi képviselőt, akét Stresemannak föltétlenül meg kellett védenie, ha nem akarja, hogy otthon füttykösökkel fogadják? Egyáltalán miért adott alkalmat Stresemannak arra, hogy a kisebbségek védőjének csapjon föl és így biztosítsa magának az európai közvélemény nagy részének jóindulatát?

A baloldali sajtó még határozottabban ír, így például a szocialista *Populaire*:

— Milyen jögon kívánta Zaleski, hogy a német kisebbségek lemondjanak jogaikról? Különben is jogtalanság egy ellenzéknek a magatartását azonnal hazaárulásnak nevezni, csak azért, mert az az ellenzék nincs megelégedve a kormány többség erőszakos politikájával és nemzetközi szerződésekből biztosított jogaival él. Zaleski valószínűleg csak azért provokálta Stresemann, mert sértve érezte magát, mivel nem vonták be a rajnai tárgyalásokba. A lengyel »szövetséges« szombati magatartásával új torlaszt akart emelni a közel jövőben meginduló tárgyalások elé, hogy így késleltesse a háború következményeinek végre megindult likvidálását.

Üzenet az Étherből

Üzenet jött az Étherből
— A világűr megszólal —
Felfogták az üzenetet
A Sába rádióval.

Mi hirt hozott a világűr
Elektromos szikrája?
Hogy rádióhoz a legjobb
A Tungsram bariumlámpa.

A francia jobboldali sajtó természetesen ismét Németország rosszakaratát látja Stresemann temperamentumos nyilatkozatában, ámbar a jobboldali lapok sem mernek ellentmondani a német beszéd lényegének s a kisebbségek védekezési jogát elismerik. Ezek a lapok veszedelmes előjelnek tekintik, hogy Németország egyre nagyobb tekintélyre tesz szert a Népszövetségben és csaknem brutalizálja annak intézményeit.

Aggódva kérdezi a Gaulois: mi lesz a rajnai kiürítés után, ha a német birodalom számszázalékosan a kisebbségek védőjévé szegődik?

Tény az, hogy a kisebbségi kérdés váratlanul az európai politika előterébe került és Stresemann temperamentumos kirobbanása után aligha lesz mód rá, hogy az európai politikusok a kisebbségi kérdést elintézetlenül újra levegyék az Internacionális politika napirendjéről. Amint a rajnai kiürítés és a jóvátétel ügye elintéződik, a Népszövetség kénytelen lesz bonckés alá venni a háború utáni Európa harmadik legfontosabb ügyét, a kisebbségi kérdést.

Varsói jelentés szerint Zaleski külügyminiszter, aki hazaérkezett Luganóból, nyilatkozott a sajtónak ottani tanácskozásai eredményéről és megemlékezett Stresemann birodalmi külügyminiszterrel a kisebbségi kérdésben támadt konfliktusról is, amellyel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Ami a kisebbségek jogát illeti, örömmel fogadom Stresemann külügyminiszter bejelentését, hogy a Népszövetség legközelebbi ülésén egész terjedelmében fel akarja vetni a kisebbségi problémát. A magam részéről szívesen fogok közreműködni a kisebbségi kérdés megoldásában, hogy

a Népszövetség kodifikálja az európai kisebbségek jogait, de az előfeltétel az, hogy ennek a nemzetközi megegyezésnek a Népszövetség kötelékébe tartozó valamennyi állam alávesse magát.

A felsősziléziai német kisebbségek panaszainak jogosságára nézve Zaleski külügyminiszter nem nyilatkozott.

A drága villany

Nincs még megegyezés a szuboticei villanytelep és a városi tanács között a villany árának leszállítása ügyében

A szuboticei városi közgyűlés legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy felhívják a villanytelep igazgatóját, hogy szállítsa le az árakat és az új árakat a jelenlegi gazdasági viszonyoknak megfelelően állapítsa meg. A városi tanács nyomban értesítette a villanytelep igazgatóját a határozatról és felszólította, hogy ez év végéig állapítsa meg az új árakat annál is inkább, mert, ha a villanytelep a megjelölt határidőn belül nem fog határozni ebben az ügyben, a városi tanács a szerződésben megjelölt békebeli árra fogja leszállítani a villanyáram árát.

A városi tanács és a villanytelep között tárgyalások indultak meg az árleszállításról, de a tárgyalások folyamán nem sikerült alapot találni a megegyezésre. A tárgyalások így félbeszakadtak és a helyzet ma teljesen bizonytalan.

Felmerült olyan terv is, hogy az árleszállításoknál figyelembe kell venni a fogyasztók részének szociális helyzetét és az árakat úgy kell megállapítani, hogy a kis fogyasztók, akik mindössze három-négy lámpát használnak, az áramot olcsóbban kapják, mint az ugynevezett luxus-fogyasztók. A villanytelep ebből a célból már az elmúlt hetekben általános összeírást végzett a fogyasztóknál és mindenütt hivatalosan megállapították, hogy a fogyasztó hány égőt használ.

A városi tanács, értesülésünk szerint, nem elégszik meg kisebb arányú árleszállítással és a közgyűlés határozatát a legerélyesebben végre fogja hajtani. A villanytelep igazgatója a legközelebbi napokban újabb ajánlatot fog tenni a városi tanácsnak és a további fejleményektől függ, hogy a villanytelep igazgatója vagy a városi tanács fogja-e megállapítani az új villanyárakat. A közönség körében feszült érdeklődéssel várják a villanyáram árleszállítását annál is inkább, mert tudvalevőleg Zagrebban, Karlovcin, ahol sokkal olcsóbb az áram, január 1-től kezdve újból le fogják leszállítani az árakat.

A pápa jubilál

Oszentsége XI. Pius pápa december 20-án ünnepli pappá való felszentelésének ötven éves jubileumát

Ellentétek a noviszadi munkásbiztosító igazgatóságában

Lemondott három igazgatósági és két felügyelőbizottsági tag

Noviszadról jelentik: A november 16-ikán megtartott noviszadi munkásbiztosító-pénztári igazgatósági ülésen ellentétek merültek fel a munkásbiztosító pénztár munkás igazgatósági tagjai és Brkics Voljn igazgató között. Emiatt hat munkásigazgatósági tag lemondott. Az elégedetlen igazgatósági tagok arra kérték a szociálpolitikai minisztert, hogy a miniszter küldje ki egyik főtisztviselőjét a panaszok megvizsgálására.

Amikor az igazgatóság többi tagja értesült a hat tag lemondásáról, értekezletet hívtak egybe, amelyen a tizenhét igazgatósági és felügyelő bizottsági tag közül tizenketten vettek részt, akik állást foglaltak a lemondott tagok ellen és ezt a határozatot megküldték a szociálpolitikai miniszternek, aki a lemondás háttérében politikai ellentéteket látott és megbízta dr. Tujkovics Márkó szociálpolitikai minisztériumi inspektort, hogy vizsgálja meg a noviszadi munkásbiztosító hivatalban történt eseményeket.

Dr. Tujkovics Márkó inspektor kedden reggel Noviszadra érkezett és azonnal megához kéretve a lemondott igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat, felkérte őket, hogy terjesszék elő panaszukat.

Az inspektor előtt Georgijevics Dusán gyári munkás, a munkásbiztosító pénztár lemondott elnöke elmondotta, hogy hat éve tagja az igazgatóságnak és három éve elnöke, de ez idő alatt egyszer sem volt az igazgatóval konfliktusa. Novakovics György grafikai munkás kijelentette az inspektornak, hogy a lemondást csak azzal a feltétellel írta alá, ha azt az összes igazgatósági tagok aláírják, vagy ha azok, akik a lemondásukat bejelentették, a kiküldött miniszteri inspektor előtt bebizonyítják, hogy nekik van igazuk és ha az igazgatóság ebben az esetben jogos kívánságukat nem teljesítené.

Pottner Márk munkáskamarai tisztviselő két konkrét esetet említett fel, egyik a választott bíróság előtt van, míg a másiknak elintézése az igazgatóság hatáskörébe tartozik.

Dr. Tujkovics Márkó inspektor a vizsgálat lefolytatása után kedd délután öt órára értekezletre hívta egybe a munkásbiztosító pénztár igazgatóságának és felügyelőbizottságának tagjait, akiknek beszámolt a vizsgálat eredményéről és megállapította, hogy Brkics igazgató szigorúan ragaszkodott a fennálló törvényes rendelkezésekhez és ezért arra kérte az igazgatósági tagokat, hogy vonják vissza lemondásukat.

Hosszas vita indult meg, amelyben a lemondott igazgatósági tagok is élénk résztvettek. A munkaadó és banktisztviselő igazgatósági tagok azt javasolták, hogy a munkás igazgatósági tagok vonják vissza lemondásukat, amit annál inkább megtehetnek, mert Brkics igazgató ünnepélyes ígéretet tett, hogy az igazgatóság minden határozatát fenntartás nélkül végrehajtja. De Brkics igazgató kijelentette, hogy ha a mun-

kás igazgatósági tagok bebizonyítják, hogy szabálytalanul járt el, hajlandó maga ellen fegyelmit kérni, vagy nyugdíjaztatását kérni.

Pattnerék kijelentették, hogy nem kérik az igazgató távozását, csak biztosítékokat kívánnak szerezni arra nézve, hogy a jövőben ehhez hasonló összeütközések nem lesznek. Az igazgatósági tagok többsége felajánlotta ezt a biztosítékot, de Pottner Márk és Georgijevics Dusán elnök, arra való hivatkozással, hogy ők már elég ideje voltak a pénztár igazgatóságában, fenntartották lemondásukat. Novakovics György

igazgatósági tag levélben jelentette be, hogy lemondását visszavonja.

Végül is Pottner Márk, Georgijevics Dusán, Kelemen István igazgatósági tagok és Erdős András felügyelőbizottsági tag eltávoztak az értekezletről, úgy hogy az igazgatóságból kilenc igazgatósági és négy felügyelőbizottsági tag megmaradt, ellenben három igazgatósági tag és két felügyelőbizottsági tag fenntartotta lemondását.

Dr. Tujkovics Márkó inspektor referáhu fog a szociálpolitikai miniszternek.

Csütörtökön teszik közzé a megállapodást a jóvátételi fizetések új szabályozásáról

Az új Dawes-bizottságba Németország egyenjogú szakértőket nevez ki

Berlinből jelentik: Csütörtökön fogják nyilvánosságra hozni Berlinben és Párisban az érdekelt hatalmak kormányai között megállapított hivatalos közlést, amely

a jóvátételi fizetések végleges szabályozására kiküldendő bizottság szakértőinek kinevezéséről szól.

és megjelöli azokat az irányelveket, amelyeknek alapján ezt a második Dawes-bizottságot össze fogják hívni.

A bizottság független és egyenjogú szakértőkből fog állni, amelyben Németország szakértői is helyet foglalnak.

Minden kormány két szakértőt nevez ki, akik mellé tanácsadó szakértőket rendelnek. A német birodalmi kormány maga szemeli ki és nevezi ki saját szakértőit, a jóvátételi államok kormányai viszont maguk döntenek el, hogy közvetlenül kívánják-e saját szak-

értőket kinevezni vagy átengedik-e ezt a jóvátételi bizottságnak, amely a maga hatáskörében nevezni ki a szakértőket.

Valamennyi érdekelt állam kormánya együttesen felkéri az egyesült államokat, hogy küldjön ki a bizottság két szakértőt.

Emek a második Dawes-bizottságnak a tagjait nem kötik kormányaik utasításai. Maguk a bizottság tagjai fogják megállapítani, hogy mikor és hol ülnek össze tanácskozásra. Valószínű, hogy

az első tanácskozások Párisban lesznek, azután pedig áttekintik a tárgyalások színhelyét Berlintbe.

Németország egyik megbízottja feltétlenül Hjalmar Schacht, a birodalmi bank kormányzója lesz, Anglia egyik szakértője Stampi bankkormányzó, Franciaországi pedig Moreau, a jegybank kormányzója lesz.

Döntőbíró elé kerül

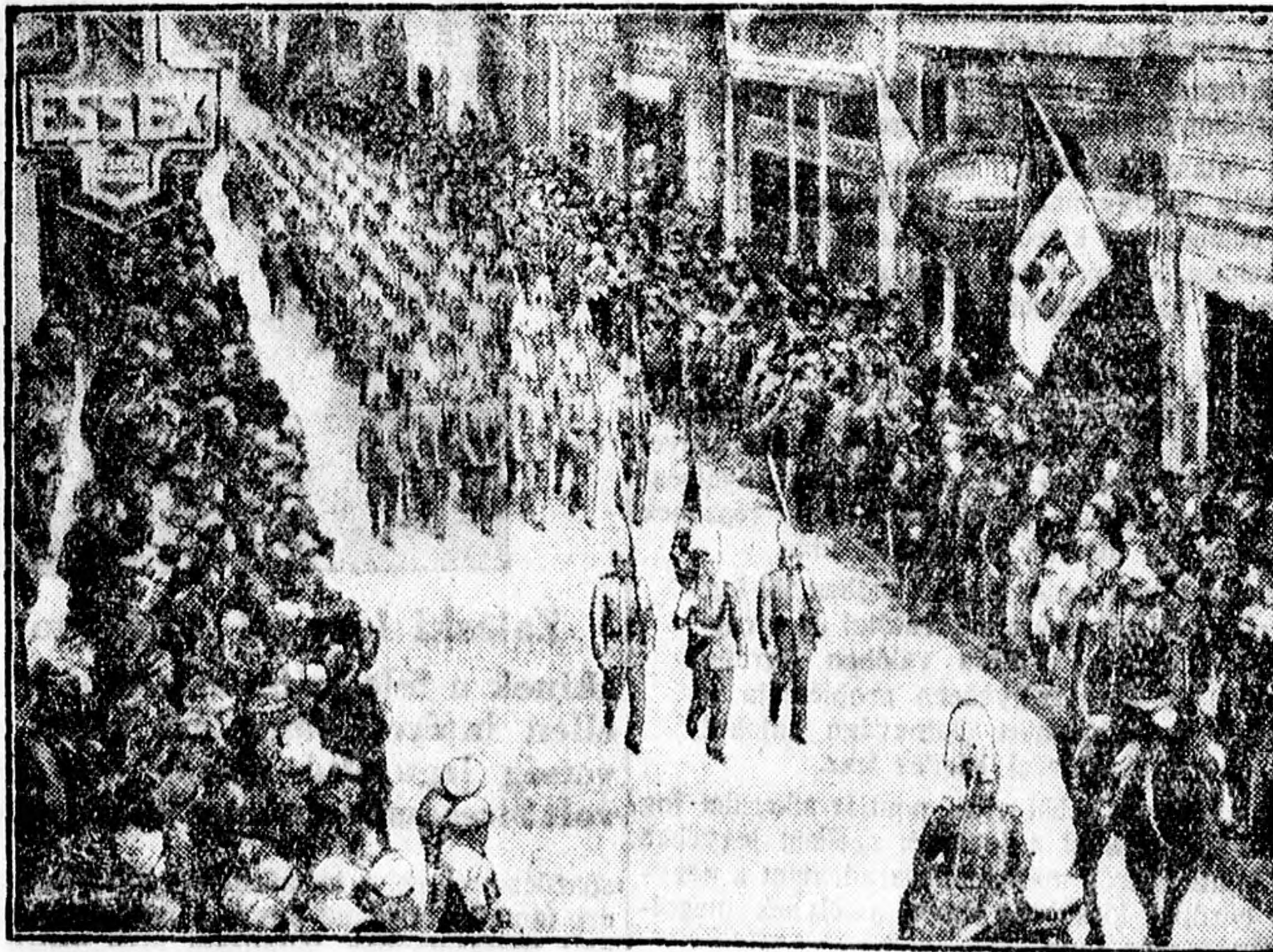
Bolivia és Paraguay konfliktusa

Briand és a pánamerikai kongresszus közvetít a dél-amerikai háború elhárítása érdekében

Párisból jelentik: Briand külügyminiszter kedden folytatta fáradozásait a Bolívia és Paraguay közötti konfliktus békés elsimítására. Minthogy Argentína és a pánamerikai konferencia is felajánlotta közvetítését, e pillanatban úgy látszik

szí, hogy ily módon békítéscsököket ajánljon-e a pártoknak és egyelőre csak arra szorítkozik, hogy emlékeztetőkbe idézi azokat a kötelezettségeket, amelyek a Népszövetséghez tartozásukból háramlanak rájuk.

Berlini jelentés szerint Buenos Airesből jelenti a

A bolíviai csapatok felvonulása Lapaz uccáin

nincs már szó a Népszövetség tanácsának rendkívüli ülészakrá való összehívásáról, kivéve, ha újabb, előre nem látott események nem következnek be.

A keddi megbeszélések során

Bolívia és Paraguay követel ismételtlen hangzottak Briand előtt kormányaik békés szándékát.

Briand külügyminiszter a brazíliai nagykövetet is fogadta.

A délamerikai államok valamennyi követe melegezését fejezte ki Briand nyilatkozatai felett és kijelentette, hogy bizik a vitás ügy mielőbbi békés megoldásában. Valószínű, hogy Briand külügyminiszter több latinamerikai állam képviselőjét is fogadja.

A népszövetségi tanács megfontolás tárgyává te-

Berliner Tageblatt tudósítója, hogy az Egyesült-Államok oitani követe az északamerikai kormány nevében táviratot küldött, amelyben figyelmeztette, hogy

háború esetén Bolívia ne várjon pénzbeli támogatást az Egyesült Államoktól.

Ez volt egyik főoka annak, hogy a bolíviai kormány elfogadta a délamerikai konferencia békéltető közvetítését és az előnyomuló csapatoknak megállást parancsolt.

Washingtoni jelentés szerint, miután

egy a bolíviai, mint a paraguay kormány bejelentették, hogy hajlandók döntőbíró elé terjeszteni a közöttük felmerült konfliktust,

a pánamerikai kongresszus kedden határozati javaslatot fogadott el, amelyben melegezéssel regisztrálta a két kormány elhatározását és úgy Bolíviának, mint Paraguaynak szerencsekívánatait fejezi ki.

Nem a hangzatos reklámok,
hanem a tények döntik el, hogy melyik rádió a legjobb
Ha rádiót vásárol, csak este mutattassa be magának, mert
csak ilyenkor lehet megállapítani, hogy melyik készülék

Hangos
szelektív
könnyen kezelhető

KONRATH D. D. SUBOTICA

Négy halottja van a berlini gyárégésnek

Három munkáslány és a zongoragyár
igazgatója meghalt a kórházban

Berlinből jelentik: A keddi borzalmas tűzkatasztrófa-
jának eddig négy halottja van. A kórházban ugyanis
meghalt a Becker-féle rádiógyár három munkáslányja
és ugyancsak kiszünetelt a zongoragyár igazgatója,
Hawitzki Pál.

Mint hogy úgy a zongoragyár, mint a Becker-féle
rádiógyár összes üzleti könyvei a bérfizetési listákkal
együtt elégték, nem lehet pontosan tudni, hogy a ka-
tasztrófa alkalmával hány munkás tartózkodott az
épületben. Ez az oka annak, hogy még mindig nem tud-
ják, nincsenek-e a romok alatt áldozatok. A leégett
épület udvara még tele van üszkös gerendákkal és
attól tartanak, hogy a gerendák és a beszakadt emele-
tek padlólalatt még néhány holttest is van.

A felrobbant benzin áldozata

Sulyos szerencsétlenség egy szombori
garázsban

Szomborból jelentik: Sulyos kimeneteli szeren-
csétlenség történt szerdán a szombori Vulkán autóga-
rázsban. Az egyik benzines hordó felrobbant és meg-
sebesített egy szerelőt, akit életveszélyes állapotban
szállítottak be a közkórházba.

A Vulkán garázsban szerdán az üres benzines hor-
dók kijavításával foglalkoztak. Junkovics Nikola har-
manc éves szerelő az egyik benzines hordót, kimosta
vizzel, azután a hordó nyílása felett gyufát gyújtott,
hogy megállapítsa nincs-e gáztartalma és lehet-e for-
rasztani. Amint a gyufát meggyújtotta, a hordóból ha-
talmatlan lángnyelv csapott fel és a detonáció ereje lan-
kovicsot a földre dobta. A szerencsétlen embernek a
jobb lába három helyen eltört, azonkívül arca és a
mellén sulyos égési sebeket szenvedett. Nyomban kór-
házba szállították, ahol ápolás alá vették. Valószínű,
hogy a lábát amputálni kell.

A rendőrség megindította a nyomozást annak meg-
állapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a
felelősség.

A walesi herceg a nyomorgó bányászokért

Felhívás Anglia minden polgárához

Londonból jelentik: A lordmajor a walesi herce-
get kérte fel, hogy legyen védnöke annak a bizott-
ságnak, amely a munkanélküli bányászok felszámolá-
sára gyűjtést indított. A walesi herceg készséggel
fogadta a megbízást és a lapokban nyílt levelet tett
közzé a saját aláírásával. Felhívást intéz benne min-
den jóérezsű állampolgárhoz, hogy tehetségéhez mér-
ten adakozzék az inséges bányászoknak.

— Afrikából hazatérve, megdöbbenéssel hallot-
tam, hogy a munkanélküliség által sújtott szénbá-
nyakerületekben milyen szenvedések szakadtak a
bányászcsaládokra, — írja a walesi herceg, — az em-
beries érzés nevében tehát személyesen és közvetlenül
fordulok a nagy nyilvánossághoz, hogy mindenki te-
gye meg kötelességét és adakozzon tehetsége szerint
az éhező bányászok, asszonyok és gyermekek támo-
gatására. A polgármesterek által országsszerte meg-
indított gyűjtés módját ad mindenkinek, hogy bebizo-
nyítsa emberies érzését és felébressze azt a szellemet,
amely a világháború idején lelkesítette az állam pol-

gárait, akik tehetségükhöz képest messzesemenő áldo-
zatokat hoztak, mikor a kormány pénzügyi támogatást
kért. A kormány most is meg fogja tenni kötelességét, de
minden egyes embernek is kötelessége van: mindenki
siessen adományaival növelni a jótékony alapot, hogy
enyhüljön a nyomor és új remény keljen az inséges
bányavidékek munkanélküli családjaik szomorú haj-
lékaiban.

A walesi herceg felhívásának már is foganatja van.
Kielberg, egy Londonban élő egykori dán állampolgár
huszonöt ezer font sterlinget ajánlott fel, ez pedig már
ötvenezer fontot jelent, mert a kormány az adakozásra
szóló első felhívásban jelezte, hogy minden pénzbeli
adományt, amelyet magánosok áldoznak.

TÖZSDE

Zürich, dec. 19. (Zárlat.) Beograd 9.12625, Páris
20.295, London 25.1775, Newyork 518.675, Brüsszel
72.18, Milánó 27.17, Madrid 84.475, Amszterdam 208.45,
Berlin 123.64, Bécs 73.06, Szófia 3.7475, Prága 15.375,
Varsó 58.225, Budapest 90.45, Bukarest 3.12.

Zagreb, dec. 19. (Zárlat.) Páris 221.40—223.40, Lon-
don 275.50—276.30, Newyork 56.59—56.79, Zürich
10.9410—10.9710, Milánó 296.68—298.68, Amszterdam
22.81—22.87, Berlin 1354.50—1356.50, Bécs 799.30—
802.30, Prága 168.15—168.95, Budapest 990.05—993.05.

Noviszadi terménytőzsde. Ünnepe miatt szerdán a
tőzsdén nem volt hivatalos tőzsedforgalom.

Budapesti gabonátőzsde, dec. 19. Határidőüzlet:
Buza márciusra 25.32—25.50, zárlat 25.34—25.36, má-
jusra 26.20—26.40, zárlat 26.20—26.22. Rozs márciusra
24.32—24.48, zárlat 24.35—24.38, májusra 24.92—
25.08, zárlat 24.96—24.98. Tengeri májusra 28.46—
28.60, zárlat 28.46—28.48, júliusra 28.46—28.66, zárlat
28.46—28.48. Készárúpiac: buza 24.40—25.50, rozs
22.70—22.80, takarmányárpa 24.75—25.50, sörárpa
26.25—27.50, köles 26—26.50, repce 45.50—46.50, ten-
geri 25.20—25.85, zab 24.50—25.30, korpa 18.25—18.50.

Chicagói terménytőzsde, dec. 19. Középarfolyamok
(zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (114
és fél) 114 egynegyed, március (118 egyneolcad) 118
háromneolcad, május (120 háromneolcad) 120 ötneol-
cad, Tengeri december (83 ötneolcad) 83 ötneolcad,
március (87 és fél) 87 és fél, május (90 és fél) 90 és
fél, Zab december (47 háromneolcad) 47 háromneolcad,
március (47 ötneolcad), május (48 és egyneolcad), Rozs
december (100 háromneolcad) 100 és fél, március (103
háromneolcad) 103 egyneolcad, május (105 ötneolcad),

Winnipeg-i terménytőzsde, dec. 19. Középarfolyamok:
Buza december (116) 116 egyneolcad, május (122
ötneolcad) 122 héténeolcad, július (124 egyneolcad) 124
háromneolcad.

Liverpool-i terménytőzsde, dec. 19. (Zárlat.) Buza
március (9 sh 1 ötneolcad d) 9 sh 1 és fél d, május
(9 sh 2 háromneolcad) 9 sh 2 háromneolcad d, július
(9 sh 3 egyneolcad d).

Vizárlás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése sze-
rint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna:
Bezdán 184 (+4), Noviszad 190 (+6), Zemun 274
(+12), Pancsevo 258 (+8), Szmederevo 356 (+8).
Száva: Zagreb 14 (—24), Bród 580 (—14), Mitrovica
522 (—8), Sabac 359 (+8), Beograd 222 (+2). Tisza:
Becsej 36 (+16), Titel 212 (+6).

Ha selyemharisnyát vásárol, a „Harisnyakirály”-nál KLEIN JENŐ-nél, Noviszad, Vel. Bőckerék vagy Sentán, kérjen bont, mi lenek ellenében a harisnyát ingyen kijuttatják.

Aladdin
Patkó
Harisnyája!
Ingyen ismertetést küld:
Aladdin-Szerencsésélet:
Bárczel d.d. Subotica.

Kapható Noviszadon: Sava Nišević
Sentán: Zentai Béla
Vel. Kikindán: Karl Béla
Pancsevón: Braća Stefanović

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ hangversenytermében német szí-
nészek vendéjátéka. Szombat, december 22-ikén:
Der vertegte Nacht, Vigjáték 3 felvonásban.
Vasárnap, december 23-ikén: Kleine erotische Komö-
die, Vigjáték 3 felvonásban.
Jegyeladás naponta 9—12 és 3—5 óráig a színházi
pénztárnál.

— Áthelyezett tanácselnök. Beogradból jelentik: Az
igazságügyminiszter Jaskovszki Alekszandar noviszad-
táblai tanácselnököt a zagrebi báni táblához helyezte át
hasonló minőségben.

— A szuboticei tartományi lövészsövetség köz-
gyűlése. A szuboticei tartományi lövészsövetség dec-
ember 21-ikén, pénteken délután öt órakor a Tiszai
Otthonban tartja a rendes évi közgyűlést Dimitrije-
vics Milivoj tábornok elnöklése alatt.

— Előléptetett szuboticei tartalékos tisztiek. Beo-
gradból jelentik: A legutóbbi királyi ukázzal dr. Csó-
vics József szuboticei városi orvost első osztályu tar-
talékos századosná, Pillics Ozrent, a Közgazdasági
Bank tisztviselőjét lovassági főhadnagynak, Temuno-
vics Géza szuboticei igazgató-tanítót gyalogsági főhad-
nagynak nevezték ki, illetve léptették elő.

— Katonai előléptetés. Szomborból jelentik: A had-
ügyminiszter Csóvics Mladen szombori vezető ügyész,
tartalékos kapitánnyá léptette elő.

— Róma és Zadar között rendszeres repülőgépjá-
ratok indulnak. Rómából jelentik: December 15-ikétől
kezdődőleg Róma—Ancona—Venecia—Trieszt—Zadar
utiránnyal rendszeres légi személyszállító forgalom
indul. A személyszállító repülőgépek egyelőre heten-
kint háromszor fognak közlekedni az új légi vonalon.

— Alekszinac mellett kényszerleszállást végzett a
Beograd—Bukarest—Szófia között közlekedő posta-
szállító repülőgép. Alekszinacról jelentik: A Franc-
Roumaine repülőgépforgalmi társaság postaszállító re-
pülőgépe, amely Beograd, Bukarest és Szófia között
bonyolítja le a forgalmat, kedden délelőtt motorhiba
miatt utközben kénytelen volt a földre ereszkedni. A
kényszerleszállást Bideau francia pilóta, a postagép
vezetője Alekszinac közelében, közvetlenül a vasúti
töltés mentén hajtotta végre. A gép erősen megron-
gálódott és a pilóta több könnyebb természetű sérü-
lést szenvedett. Bideau sebeit bekötötték és a pilóta
a repülőgép összes postacsomagjaival együtt az Ori-
ent-expressszel folytatta útját Szófia felé.

— Az állvány összeomlott — öt munkás meghalt.
Lyonból jelentik: Egy lyoni építkezésnél összeomlott
egy ötemelet magas állvány. Az állványon hét mun-
kás tartózkodott, akik közül öt szörnyen halt. A sze-
rencsétlenséget maguk a munkások okozták, mert va-
lamennyien az állvány egyik oldalán csoportosultak.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A vámtarifa gyökeres revízióját követelik Beogradban

Az új vámtarifa-javaslatban a mezőgazdaság érdekeinek nagyobb védelmét akarják elérni

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság egyik legutóbbi ülésén a bizottság egyhangulag elhatározta, hogy külön bizottságot küldenek ki, amelynek az lesz a feladata, hogy tanulmányozza a pénzügyminisztériumban kidolgozott új vámtarifa-törvényjavaslatot és a tanulmányairól tegyen jelentést a pénzügyi bizottságnak.

Az ülés végén Sztojadinovics Milán volt pénzügyminiszter, a pénzügyi bizottság elnöke a következőket jelentette ki:

— A jelenlegi vámtörvény még 1925 júniusában lépett életbe, azonban a parlament még nem foglalkozott a vámtarifatorvénnyel, így a jelenleg érvényben lévő vámtörvény tulajdonképpen még törvényes szankciót nem kapott. Az 1925 júniusban életbelépett vámrendelkezéseket »harcí tarifának« lehetne nevezni, mert ezzel a vámtarifával kötött meg Jugoszlávia több kereskedelmi szerződést és ezen vámtarifa alapján akart a kormány még nagyon sok kereskedelmi szerződést tető alá hozni. Hogy a kereskedelmi szerződéseknek a megkötése nem ment olyan gyorsan, amint azt el lehetett volna várni, egy okkal több arra, hogy ezzel a kérdéssel még egyszer nagyon komolyan foglalkozunk.

— Amikor ezt a mostani vámtarifát életbeléptették, az országban számos gazdasági korporáció szükségesnek tartotta, hogy a vámtarifában lefektetett rendelkezések ellen tiltakozzék.

Különösen a mezőgazdák tiltakoztak az 1925-ben életbeléptetett vámtarifa ellen, mert szerintük ezek a vámrendelkezések csupán csak a jugoszláviai iparnak jelentenek igen nagy kedvezményeket. Valljuk be, a mezőgazdák, de általában a különféle fogyasztó rétegeknek ez a tiltakozása akkoriban igen helytálló volt, mert hiszen az 1925-ben életrehívott vámrendelkezések az iparúcék védvámjait 50-től 300 százalékig emelték fel.

Egy nagyon előkelő beogradi lap teljes joggal állapította meg, hogy az 1925-ös vámleírások kartellek és nagy vállalkozók malmára hajtják a vizet. A beogradi lap szerint ezzel az állam is igen nagy károsodást szenved, mert azok a nagy jövedelmek, amelyek az előző vámleírásokból hárultak az államra, ettől kezdve ezeknek a nagy kartelleknek a pénztárcáit duzzasztották meg.

Nem is szólva arról, hogy a jugoszláv mezőgazdák az 1925-ös vámrendeletben csak azt látták, hogy ezzel csak a horvátországi és a szlovéniai nagyiparosok jártak nagyon jól, de különös kedvezményben részesültek azok a nagy vállalatok is, amelyeknek a tökései nem is jugoszláv állampolgárok.

— Most Beogradban a vámpolitika ellen erős hangok hallatszanak. Igaz, hogy

az új vámleírás sürgetésénél részben politikai motívumok is közrejátszanak, azonban nincsen kizárva, hogy a legközelebbi jövőben az országnak egészen más vámleírásról lesznek. A horvátországi és a szlovéniai nagyiparosok természetesen mindent meg fognak mozgatni, hogy a jelenlegi állapotot továbbra is fenntartsák.

Ezenkívül a beogradi gazdasági körök még az elen is panaszkodnak, hogy azok a kereskedelmi tárgyalások, amelyeket Jugoszlávia különféle külföldi államokkal folytatott, nem jelentettek semmiféle hasznot sem Jugoszláviának, mert amíg

Jugoszlávia Ausztriának és Olaszországnak minden kedvezményt megadott, addig Jugoszlávia ebben a két igen fontos kereskedelmi szerződésben igen kevés előnyhöz jutott.

Amikor ezeket a mostani vámrendeleteket életbeléptették, a pénzügyi bizottság elnöke Sztojadinovics Milán volt a pénzügyminiszter.

Sztojadinovics maga is elismerte, hogy bizonyos vámtételek túl vannak hajtva és nem minden tekintetben felelnek meg az ország gazdasági érdekeinek. Azonban valaha azt hit-

ték, hogy ezzel az 1925. évi vámtarifával folytatják majd a kereskedelmi szerződés tárgyalásait és azért volt szükség egy ilyen nem reális vámpolitikára, hogy ezen tarifa alapján minél nagyobb kedvezményeket lehessen Jugoszlávia részére biztosítani.

Azonban eddig az ország kereskedelmi szerződési politikáját nem kísérte a legnagyobb szerencse és az országnak eddig igen kevés állammal sikerült csak kereskedelmi szerződést kötni. Beogradban rendkívül szomorúnak tartják, hogy

eddig még nem sikerült sem Csehszlovákiával, sem pedig Franciaországgal kereskedelmi szerződést létrehozni.

Beogradi kereskedelmi körökben ezt a helyzetet nemcsak a külföld szűkmarkuságával indokolják, hanem azzal is, hogy Jugoszlávia a tárgyalások során se ta-

nusított valami rendkívül nagy előzékenységet más államokkal szemben.

— Az új vámjavaslat, amely nem sokban különbözik a régítől, vagyis az 1925-östől és az országnak ismét igen nagy kárt fog okozni. Az új vámtörvény továbbra is fenntartja azt az elvet, hogy a hazai ipart kell támogatni és ezt az elvet a végletekig fokozzák, ami által az ország mezőgazdasággal foglalkozó rétegei károsodnak és közvetve a jugoszláv nagyipar adófizetői lesznek. Egy beogradi nagyon előkelő, a gazdasági életben nagyon jártas egyéniség mondotta a napokban, hogy ha jól megnézzük az ország eddig érvényben lévő vámtarifáját, akkor megállapíthatjuk, hogy minden tételnél egy nagyiparosnak az érdeke ütközik ki. És addig lesz az országban nyugodt gazdasági fejlődés, amíg nem kezdünk másfajta gazdasági politikát és az amugy is csak mesterségesen felfújt nagyipart csak annyi kedvezményben részesítjük, mint a mezőgazdasági életet. A mezőgazdasági élet, ezt pontosan meg lehet állapítani, amióta ezt az ominózus vámtarifát életbeléptették, állandóan csak visszafelé fejlődik és nem javítja az ország külkereskedelmi mérlegét, addig az ország ipari vállalatai minden esztendőben nagyobb és nagyobb jövedelmeket mutatnak ki és lehetetlenné teszik, hogy például az ország mezőgazdasággal foglalkozó közönsége olcsó ekéknek és egyéb praktikus mezőgazdasági cikkeknek a birtokába jusson.

Folyamhajózásunk helyzete

Irta: Gonda László hajóskapitány

A Duna menti államok közül ugy földrajzi helyzeténél fogva, mint gazdasági viszonyai következtében az SHS államnak van a legtöbb érdeke a behajózásban. Államunknak van a legtöbb hajózható folyója és csatornája és a legnagyobb folyami hajóparkja. Míg a háború előtti Szerbiának mindössze tízenkét gőzöse és hatvan két uszályhajója volt, a mai szerb hajózási társaságnak tíz gőzöse és harminchat uszálya, az ugynevezett állami hajózási vállalatnak pedig 74 gőzöse és 521 uszályhajója van. Ez a hajópark az állam tulajdona, melyhez részben a fegyverszüneti megállapodás, részben a békeszerződések útján jutott. Ezekkel a járművekkel közvetlen a háború után a hadiszákmányigazgatóság (direkcija ratnog plena) dolgozott, míg 1920-ban megalakították a SHS Hajózási szindikátust, melynek az állam szerződéses részesedés alapján bérbe adta összes vízijárműveit, s melybe belépett a szerb hajózási társaság is. Mivel ez a szindikátus nem tett eleget az állammal szemben szerződésileg előírt kötelezettségeinek és a szerb hajózási vállalat vezetősége is a társas viszony felbontását kívánta, 1926-ban az állam felbontotta szerződését a szindikátussal, visszavette hajóparkját és azóta saját kezelésben folytatja a folyamhajózási vállalkozást.

Kitűnt azonban, hogy a folyamhajózási vállalat állami kezelésben sem tud prosperálni. Ez különben egészen természetes is. Először is az egész adminisztráció túlságosan bürokratikus. Legalább is háromszor annyi hivatalnok van, mint szükséges és ezek között igen kevés a szakember. Egy hajózási vállalat vezetésében csakis három szakmabeli ember vihet szerepet: a kereskedő (lehetőleg gabonkereskedő) aki a kereskedelmi és üzleti ügyeket intézi, a hajós, aki a nautikai ügyeket intézi és a gépészmérnök, ki a hajóépítési és javítási, tehát a technikai ügyeket vezeti. A központi fővezetést pedig egy főként kereskedelmi leg képzett és tapasztalt egyén kezébe kell tenni, akinek külföldön elsőrendű tekintélye és összeköttetései vannak.

A minisztériumban már látják, hogy a folyamhajózási vállalat az állami kezelés kísérlete nem sikerült. Minthogy pedig a folyamhajózás az SHS államban forgalmi szempontból, valamint a kereskedelem és ipar érdekel szempontjából is elsőrendű fontosságú kérdés, melyet legfőbb ideje volna már egyszer véglegesen megoldani, a lapok mind többet kezdenek evvel az ügyvel foglalkozni és nagy vita indult meg a sajtóban arról, hogy a hajózás »állami« vagy »privát« legyen-e.

Annak idején, mikor még Miloszavljevics tábornok volt a közlekedési miniszter, ő egy bizottságot nevezett ki, melynek feladata volt, hogy vizsgálja meg és tanulmányozza alaposan az állami folyamhajózás ex-

plótációs módjait. Ez a bizottság nem régen fejezte be munkálatait és tette meg jelentését, mely szerint szükségesnek tartják az egész hajóparkot kihasználás végett magánkezelésre átadni.

E jelentés közzététele után Popovics Icsa, a Recsna Plovidba egy volt igazgatója ez ellen állást foglalva a Politikában a következő kijelentéseket tette:

1. A magánkezelés (privát na inicijativa) a hajózási szindikátusnál megbukott.
2. Az államnak nincs semmi igazolható oka, sem szüksége arra, hogy a hajóparkban levő vagyont ismét magánkezekre bizza.
3. A hajózási szindikátus a felosztás után az államnak nyomoruságos állapotban adta át az állami hajóparkot.

Erre a hosszasan megindokolt nyilatkozatra Milosevics Rása a hajózási szindikátus volt vezérigazgatója részletesen válaszolt a Politikában és Privádban s cikkében hosszasan igyekezett cáfolni Popovics állításait. Ezekből a cikkekből azután éles, legkevésbé sem tárgyilagos, hanem inkább személyes hírlapi vita keletkezett. Minthogy azonban ez az ügy államunknak egy vitális kérdése, nem pedig Popovics Icsa és Milosevics Rása személyes ügye, ezt a kérdést ilyen módon eldönteni nem lehet.

Az államnak a szerb királyi hajózási vállalatnál is nagy érdekeltsége van. Kereskedelmi és hajózási szakkörök véleménye szerint nagyon káros és helytelen, ha ez a két vállalat továbbra is kétfelé osztva marad. Lehetetlen, hogy két vállalat, amelyekben az állam a főérdekeltség, egymással konkurráljon. Ebből az állam ilyenképen semmi hasznot sem huz. Legfőbb ideje volna a két folyamhajózási vállalatot és azok hajóparkját egyesíteni, mert a költségek nagymértékben csökkenthetők lennének és kedvezőbb, helyesebb tarifapolitikát is lehetne alkalmazni. Vagy a régi szerb hajózási vállalat kezében kellene az egészet egyesíteni, vagy új kereskedelmi vállalatot alakítani. A vezetést azonban mindenesetre főként a szerb hajózási társaság kezébe kellene adni, ahol régi tapasztalt szakemberek vannak. Semmiestre sem szabad a vezetőhelyekre politikusokat tenni politikai érdemeik jutalmául, mert ez csak a költségeket szaporítaná és a vállalat eredményes működésére sem volna előnyös.

SZÉNÁT

hálákba préselve, teljesen sásmentes, ab Breko állomás szállítók
métermérszárú kint 105.— dinárért
GEBHARD JÓZSEF, BRČKO, Bosna

Hosszu életu lesz a cipöje, ha azt kizárolag

Pyram növényi pasztával

kezeli, mert nem tartalmaz semmiféle „ásványi“ anyagokat, amelyek a bőrt előbb-utóbb megrepszti s a fényesedését is befolyásolják.

Ez az amitől arcbőre gyönyörű lesz, mert ennél jobb nincs!

Crème Agnes
Kapható kiskönyben mindenütt nagyban Kemikália Novisad

Felhivás!

Olyan anyagi garanciával rendelkezö egyéneket keresek, akik hajlandók egy jó hírnévnek örvendö sörgyár vidéki képviselőt elvállalni. — Érdeklödni

Frank Pál

fölerakatánál
II. Oslobodjenja ul.
13418 34. lehet.

Legjölésőbban vásárolhat gyermek patenharisnyát női és férfiharisnyákat gyermekjátékok nagy választékban

Körösinnél Trumbićeva ul. 7 (Lapuce-plac, Connon-ház)
Saját érdekében győződjön meg jöminőségü áruról és olcsó árainról

55 DINÁRÉRT
Ping-Pong játékok

küld Önnek postán
Spitzer faipar
Subotica 13 19

Száraz pormentes **faszenel, bécsi korszot, elsőrendü meszet, beöcni portlandcemen-tet és tüzfűt ajánl**
RÉVAI ADOLF
Subotica - Telefon 551

Alapított 1882-ben Alapított 1882-ben

PHÖNIX

ÉLETBIZTOSÍTÓ TARSASAG BÉCSBEN

Igazgatóság az S. H. S. királyság részére, BEOGRAD, Knjeginje Ljubice ulica 15.
SUBOTICA, Kralja Aleksandra ul. 6.

<p>Sürgöncim: LEFENIKS</p> <p>A biztosítékösszegek dinár értékben 1,536.000.000</p> <p style="text-align: center;">A megkötött életbiztosítások állaga dinár 12,400.000.000</p> <p>Ebből az S. H. S. királyság területére esik több mint Dinár 500.000.000 — 500 millió</p> <p>Működési engedélyt az S. H. S. királyság részére a kereskedelmi miniszterium VI/4625 1922 szám alatt adta ki.</p>	<p>Telefon szám: 3-34.</p> <p>A társaság nagyon előnyös feltételek mellett eszközöl: Életbiztosítás, megélés és halál esete; Tőkebiztosítás, merítés és halál esete; Hozománybiztosítás és gyermekekről való gondoskodás; Járulékbiztosítás, tartós, teljes és részleges rokkantság esete; Díjakat nem kell fizetni, amint a tartós rokkantság beköve kezik.</p> <p>A legmodernebb kombinációk, a legjobb feltételek, a legalacsonyabb díjszabás.</p> <p style="text-align: center;">BALESETBIZTOSÍTÁSOK</p>
---	---

A társaság működési területe az S. H. S. királyság, továbbá:
Németország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Spanyolország, Olaszország, Levante, Egyptom, Palesztina, Austria, Csehszlovákia, Magyarország, Bulgária, Törökország, Görögország, Románia
Fiókigazgatóságok, az S. H. S. királyság területén: *Zagreb, Ljubljana, Sarajevo és Osijek*

Borotvák, ollók
különleges „Ciri keca“ gyár márkák
Molnar Ištvan
műközőrűsnél kaphatók
SUBOTICA
Bene Sadarevićeva 26

NESTLE karácsonyi ajándéka

KIRÁLYNŐ képet hoz forgalomba

ATTÓL a céltől vezéreltetve, hogy a NESTLE csokoládé képgyűjtőinek a karácsonyi ünnepek alkalmával lehetőséget nyujtsunk arra, hogy a szép nyeremények egyikéhez hozzájuthassanak, a Nestle-gyár elhatározta, hogy most az ünnepek táján nagyobb mennyiségü

Ezáltal a gyűjtőknek lehetővé akarjuk tenni, hogy albumaikat még karácsony előtt teleragaszthassák és a nyereményeket megkaphassák.

A karácsonyra külön kiadandó nyeremények értéke több mint 100.000 dinár, amelyet a Nestle-gyár hű vevői között ki akar osztani.

Most van a legnagyobb kilátás arra, hogy könnyen hozzájut egy nyereményhez, mert több mint 400 új Királynő képet hoztunk forgalomba. Ezek az új és régebbi királynő képek mind a szerencsés nyerökre várnak.

HINTALOVAK

ing. Spitzer
faiparnál
Subotica, Badalićeva ul. 5

Virágai
gyönyörűen fejlődnek és pompázóan virulnak ha **Kanipos** növénytap-szóval nevelik őket.
Ára 12.50 és 42.- Din.

Szorgalmasan TOJOK aprószárnyasok nevelésére, hízatalára és baromfitbetegségek ellen utólríhetetlen a **KOKO** baromfijog.
Ára 10.-, 40.- és 115.- Din.

Szerencsés elöbírtesen elenében
Pharm Laborat. Z. Schindler (Ljanka)

Minden típusu autót szakszerűen javít
Arnold, Subotica
Poša ul. 8 és Badalićeva ul. 7

Olcsó bor!

1 liter kitünö fehér fajbor 6 din.
1 liter kadarka siller . . . 6 din.

Nojcsék Géza
fűszerkereskedésében
SUBOTICA

Afrik és lóször

kártolt é. bálába présel, ju akóc kapható

Jovanović és Gál
zsák, zsineg és poayva kereskedésnél
Beograd-Sava
Kraljevića Marka ul. 7.
Telefon 29-48.

Somborban

biliáns ékszek, alkalmi vételek, aranyárak, valódi- és kinaezüst dísz tárgyak, evőeszközök
óriási választékban
Olcsó karácsonyi kiárúsítása

Keszler Dezső

óras- és ékszerésznél
Sombor, Kr. Aleksandra (Főul.) 4
Névre ü yeljen!
Gyö ödjék meg!

Szabadalmazott jég szekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner

többszörösen kitüntetétt jég szekrénygyára Szubotica, Jugovića ulica 20
Kérjen árjegyzékét!

Uri divatkülönlegesé- VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA

P. & C. Habig, Borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női hatisnyak egye- lerakata. Allandó dús választék férfi fehérmű (mérték szerint is), nyak- és öltö- valódi angol poulowerok és utazóplaidok Pontos kiszolgálás szolid árak mellett

NYILT-TÉR

Csőd-ömegkiárusítás

Van szerencsém a t. vevőközönségem szíves tudomására adni, hogy az itteni Hajduska Benő-féle csőd-tömeget megvettem és a raktáron levő árukat, valamint üzleti és irodai berendezéseket, mint állványokat, puldokat, mérlegeket, irodai üvegfalakat, kávépörkölőt, fűszermalmot, teherfelvonót, kocsikat, lószerszámokat, utazósúbat stb. minden elfogadható áron kiárusítom.

Tisztelettel

»Fortuna« Subotica
Karadžičeva ul. 12. Telefon 7-69.
(volt Hajduska Benő-féle üzlet.)

13430

Vezérképviselő:

Schossberger Adolf
Novisad

Könnyítések a magyar vízumok beszerzésénél

A budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vízumot szerezni, mert az utasok magyar vízum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapestben kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vízumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vízumnélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselőlet Utazási Osztálya hivatalos bélyegzővel ellátott igazolvány szükséges, mely úgy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviselőletnél (Beograd, Palata Akademija, Jakšičeva ul. 2.), mint pedig a felkért SHS. vidéki kereskedelmi testületeknél és

Subotican: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, Rádió Reklam Jugoslavia, Manojlovičeva ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiedt Frigyes.

Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsstopolai Takarékpénztár.

Veliki Besekerek: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár.

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, **Szenta:** Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör.

Velika Kikinda: Centralna Štedionica.

Oszljek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank. **Čukovec:** Horvát Általános Hitelbank.

Novisad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási iroda, Merkurbank, Lusztig Bank.

Kula: Hitelbank.

Odžaci: Takarékpénztár. ....

Vrsac: Kereskedők Egyesülete, Srpska Zanatlijska Banka, Szalay Utazási Iroda.

Ada: Leszámlatolóbank.

Az apatini járás részére Berlekovič Sándor újságíró Apatin.

Sztori Becej: Népbank, Potiska Banka.

Novi Becej: Általános Hitelbank.

Bela Crkva: Trgovačko Udruženje.

Pancevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank.

Sarajevo: Kereskedelmi Kamara, Agrárbank, Putnik.

Skoplje: Kereskedelmi Kamaránál személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vízum Budapestben 50%-os kedvezménytel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben,

gyógyfürdőkben és gyógycélokot szolgáló vasuti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vízum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál 50%-os engedménnyel előzetesen is beszerezhető. Fenti vízumkedvezmények az esetre érvényesíthetők, ha az utas a beutazás és kiutazás napjait is beleszámítva, összesen legalább 3 napot tölt Magyarországon. Minden megkezdett nap egésznek számít.

"HIS MASTER'S VOICE"

A leghíresebb angol

gramafón és gramafónlemez

gyári lerakata

Kir. udvari

szállítók

Jefta M. Pav'ovič i kompanija, Beograd

Telefon 17-61 Alapítva 1863 Kn. Mihailova 41

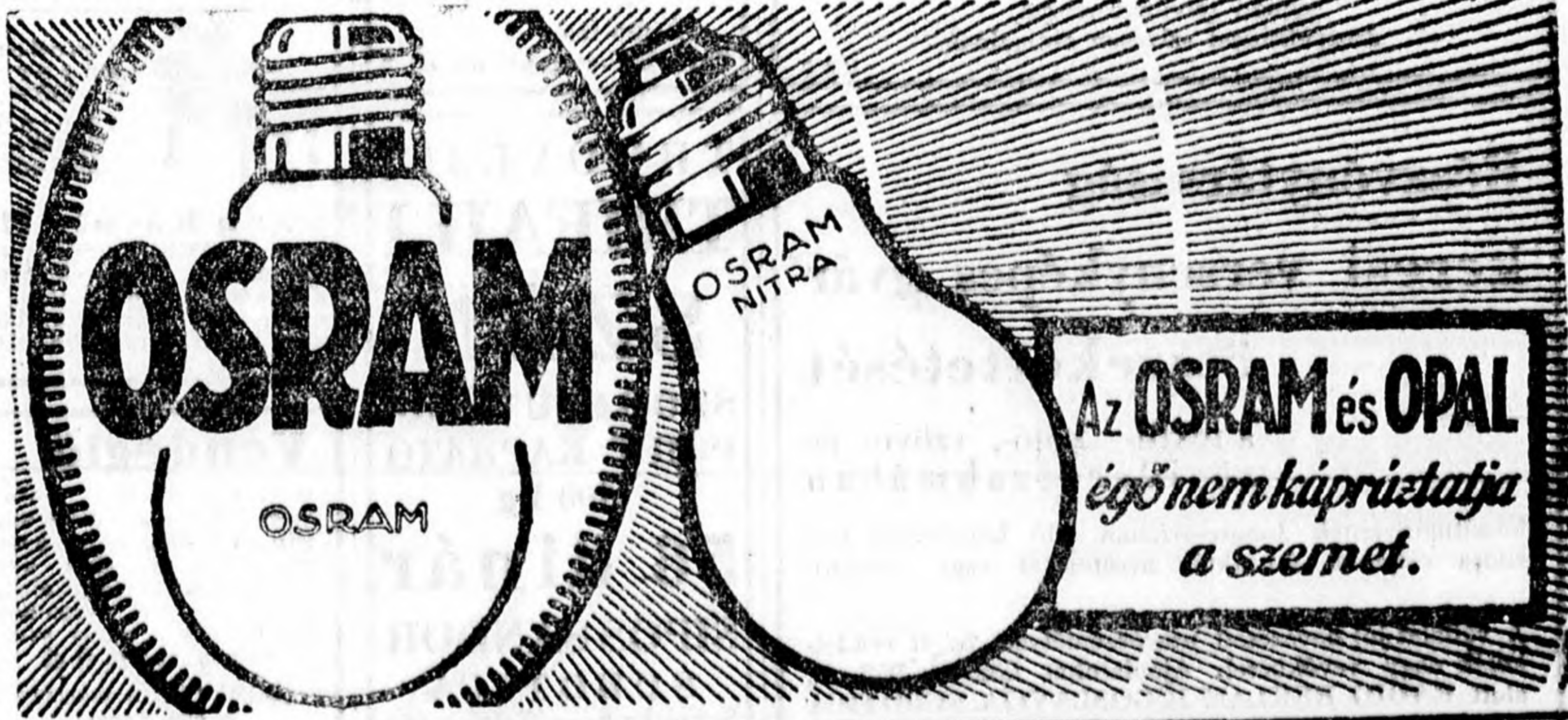

Orosz-svéd
"TRAPEZ"
hó- és sárcipők
felülmulthatatlanok!

Weitzenfeld és Társa

Telefonszám 192 Subotica Városi bérpalota

Óriási választék futószőnyegekben, il-
noformokban és kárpi-
tos cikkekben. - Nagy Kará-
csenyi Vásár és mara-
déko elárúsítása
gyári árakon

AZ OSRAM és OPAL
égő nem káprúztatja
a szemet.

Subotican Dér Testvéreknél
kaphat, Labor-palota

Tudja-e Ön már, hogy a legfinomabb és leg-
ízletesebb hentes és husárut

Nem lopta
a pénzét, hogy
holmi silány

rádiókészüléket

vegyen, amikor olcsó és
jó készülékeket gyárt a

TELEFUNKEN
társaság

Ezek a kitűnő készülékek kedvező fize-
tési feltételek mellett, jótállással kaphatók

FLEISSIG GYULA

cégnél, a Jug. Siemens r.t. rádió-
osztályának képviselője

PANČEVO

VOJVODA BOJOVIČA ULICA 1

Hó és sárcipők, galoschnik, autogummik szakszerű és
gyors javítását legolcsóbban vállalja

WEIGAND-GARAGE JANAČIK RUDOLF

gummivulkanizáló üzeme Pa.e Kujundžičeva ulica 4.

SLAVEKS FURNIROKAT

legjutányosabban szerezheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél

LUDWIG HUBERTIŠIN, NOVISAD

Cara Dušana 33. Postafiók 25

A legjobb Mährisch-Ostrauai koks és porosz kályhaszén

bármily tételben „Ignis“ Wirth tüzianyag kereskedésében, Paliči ut 6. — Telefon 503

1.03

Megfiatalítja 20 évvel a FÉRFIFEJ-védjegyes SCHNEWEISS-hajregenerátor, mely visszaadja az ősz haj eredeti színét! Biztos hatás. Abszolút még- és ólommentes. Kapható minden drogériában, gyógyszer- és illatszertárban. Ahol még nem kapható, 40 dinár beküldése mellett bérmentve szállít két üveggel az S. H. S. képviselő: Balla drogeria V.-Beckerek

INGYEN

engedélyt kap karácsonyig megtekinteni a Paprika Spitzer élelmiszer csarnokának kirakatát hol láthat: Karácsonyi görögdiányét, friss belga fekete szőlőt, tartós spanyol fehér szőlőt, többféle amerikai deszert almát, izletes meráni vajkörtét, afrikai édes mandarint, idei florenci mogyorót, nagyszemű római maronit, igazi amerikai papirhéju diót és óriási spanyol szilvát nagy választékban

Vidékre ingyenes csomagolás

Karácsonykor Szilveszterkor jól akarja magát érezni? Otthon tölti az ünnepeket és vendégeket vár?

Rendeljen egy reklámládát a Kraljevbregei Pezsgőgyártól!

A reklámláda tartalma:
2 üveg Reverence Kraljevbregei pezsgő
1 üveg Cognac Eau de Vie
3 üveg Kraljevbregei Riesling

ára
250 dinár

postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Euphosil Paraffin Therapia
Dr. Uzelac szanatórium épületében
Novisad, Dunapart

Külföldön és belföldön elismert német módszer szerint EUPHOSIL PARAFFIN THERAPIA felülmul' hatatlan eredményt mutat fel: reuma, köszvény, ischias, lumbago, fagyás és neuralgikus fájdalmak esetében. Kétséghelytelenül siker az euphosil parafinos FOGYASZTÁS által az egész testre vagy annak egyes részeire.

Ugy a szivre, mint a test egyéb részeire teljesen ártalmatlan!

Szöbeli felvilágosítással, prospektussal szívesen szolgálnak

Részvénytársaság keresi versenyképes gyár összeköttetését a textil-, kötő-, szövő- és rövidáruszkamában

készítményeinek Jugoszláviában való képviselői árusítása céljából, áruaktár átvételével vagy anélkül.

A vállalat jól bevezetett utazószemélyzet felett rendelkezik nagy vevőkörrel. Ajánlatokat közvetít 958. sz. alatt RADIO REKLAM JUGOSLAVIJA, SUBOTICA

KINTORNA

— Mikor ismerted meg az uradat?
— Az esküvő után, amikor először kértem tőle pénzt.

— Mikor kezd egy könyv klasszikus lenni?
— Mikor olyanok, akik nem olvasták, azt kezdik hazudni, hogy olvasták.

A tárlaton megkérdezik Procc urat:
— Ugy, tehát ön nem szereti a kis képeket, csak a nagy vásznakat. Ön kritikus?
— Nem. Textilgyáros vagyok.

Bakfis (a gyáva fiatalemberhez): Mondja meg őszintén, én vagyok az első lány, akit sohasem csókolott meg?

Geitzigné így szól az orvoshoz:
— Remélem, doktor ur, nálunk méltányosságból nem fog honoráriumot számítani.
— Miért, nagyságos asszonyom?
— Hiszen az egész utcában az én Emlékemtől kapták meg a gyerekek a vörhenyt.

Egy lány meséli a barátjának:
— Frédi azt mondja, hogy olyan vagyok, mint egy rejtvény. Sosem tudja, mit gondolok.
— Ugy látszik, hogy Frédi azt akarja tenni veled, mint a nehéz rejtvényekkel szokták.
— Mit?
— Otthagyt megfejtetlenül.

— Miért ideges a barátod?
— Egy gazdag emberhez ment férjhez és addig el akarja költeni a vagyonát, amíg elvállik tőle.

Uj szerszámgépek, sómalom, sózuzó, 42-es malomkőjárat, hengerrovátkoló és csiszológép, transzmisszió, kuplungok és szíjtárcsák legolcsóbb árban kaphatók

Reiss Dezső
technikai ügynősköze
Subotica,
Paja Dobanovačka ut. 8

Köles kása, elsőrendű kapható

Sohr Mór cégnél Szentán

Uj modern zongorák 15.500,-, pianinók 13.500,- dinártól

Raab Károly fia
cégnél SOMBOR, részletfizetés mellett. Nagy választék elsőrangú világjárókból u. m. Steinway, Bösendorf, Förster, Lauber erste Produktiv Stängel és Stelzkamer. 1257

TRBOVLJEI TRIFAILI SZÉN

SZOBAFÜTÉSRE ISMÉT KAPHATÓ 100 kg

56 dinár

SIPOS SANDOR SUBOTICA
Sokolska 6. — Telefon 868

Vendéglő

sörraktár, gőzfűtő, szoda vizgyár teljes berendezés, gépekkel, disznóhá, te-epeng delyel, m. z. ahaz nagy telek. szép té lámpák, piac ér sarkán, vasúthoz közli. bácsal járás szék-he yón **eladó**

„BÜMCHES“ ügynősköz B éka Topola

Leszakhadt a cipóm sarka, talpa,
Gyorstalpaló
gyorsan megtalálja!

Mindennemű javítást jutányos ár mellett vállal

Palma gummi 4 D
sarok 7 D
féltalp 25 D, — Borítás 70 D

POSTANSKA ULICA 4.

VIGYÁZZON!
NE VEGYEN MÁS KÉKITŐT,
MINT CSAK A **KOLMAN** FÉLÉT

Bence és Haraszi
írógép, számozógép, és sokszorosítógépek mechanikai szaküzlete

SUBOTICA
10357 Ciril Metod trg 20

A. E. G. Írógépek vojvodinal képviselője
Becseréiünk használt írógépeket újra előnyös feltételek mellett. Villany- és vízvezető osztályok ön Harambašićeva ul. 8

Szerbiai, boszniai és szlavóniai
PRÉSELT SZÉNA
kitünő minőségben, nagy tételekben
ELADÓ

Szállítás az ország minden részébe valamint kivételre a külföldre is vagon- és hajótételekben.
Árakkal és szállítási feltételekkel készségesen szolgálunk

„PRIVREDA“ A. D. BEOGRAD
Herecegovačka ulica 7. — Telefon 29-80.
Táviratcím: PRIVREDA

SZIFILISZ
gyógyítható

SIGMARGYL
pasztillákkal

Dr. Pomaret párisi tudós legújabb találmányával. A Közegészségügyi Minisztérium által 43367. szám alatt engedélyezve. Ismeretést 1 dinár bélyeg ellenében küldök
JOSIF PANTIĆ BEOGRAD, Kr. Natalije 5.

Parfimerija KAICS ajánlja különleges kölni vizeit nagyban és kicsinyben!
Chypre, Ambra, Lorigan, Kaliforniai Poppy, Orgona, Gyöngyvirág, Szekfü, Jácint, Ibolya, Nárcisz, Orosz

Nagy karácsonyi vásár!

Karácsonyi ajándékot **MAMUZSICS A.** könyvkereskedésében (Városháza) szerethet be legolcsóbban. Az összes áruk 10-40%-al leszállított áron kaphatók 1929. január 14-ig
Gramafonok, lemezek havi 100 dináros részletfizetésre kaphatók

Legjobb Legkellemesebb Legbiztosabb
BÉL- és GYOMORTISZTÍTÓ
GYERMEKEKNEK és FELNŐTTEKNEK a

por

mert minden FAJDALOM nélkül tisztít, kellemes az íze és egyben erősíti és fertőtleníti a GYOMROT és a BELEKET és elejét veszi ezzel sok komoly MEGBETEGEDÉSNEK

Ha minden étkezés után rendszeresen bevesz egy késhegynyi MAGNA-por, rendben lesz az EMÉSZTÉSE és megszűnik a kemény SZÉKLETE

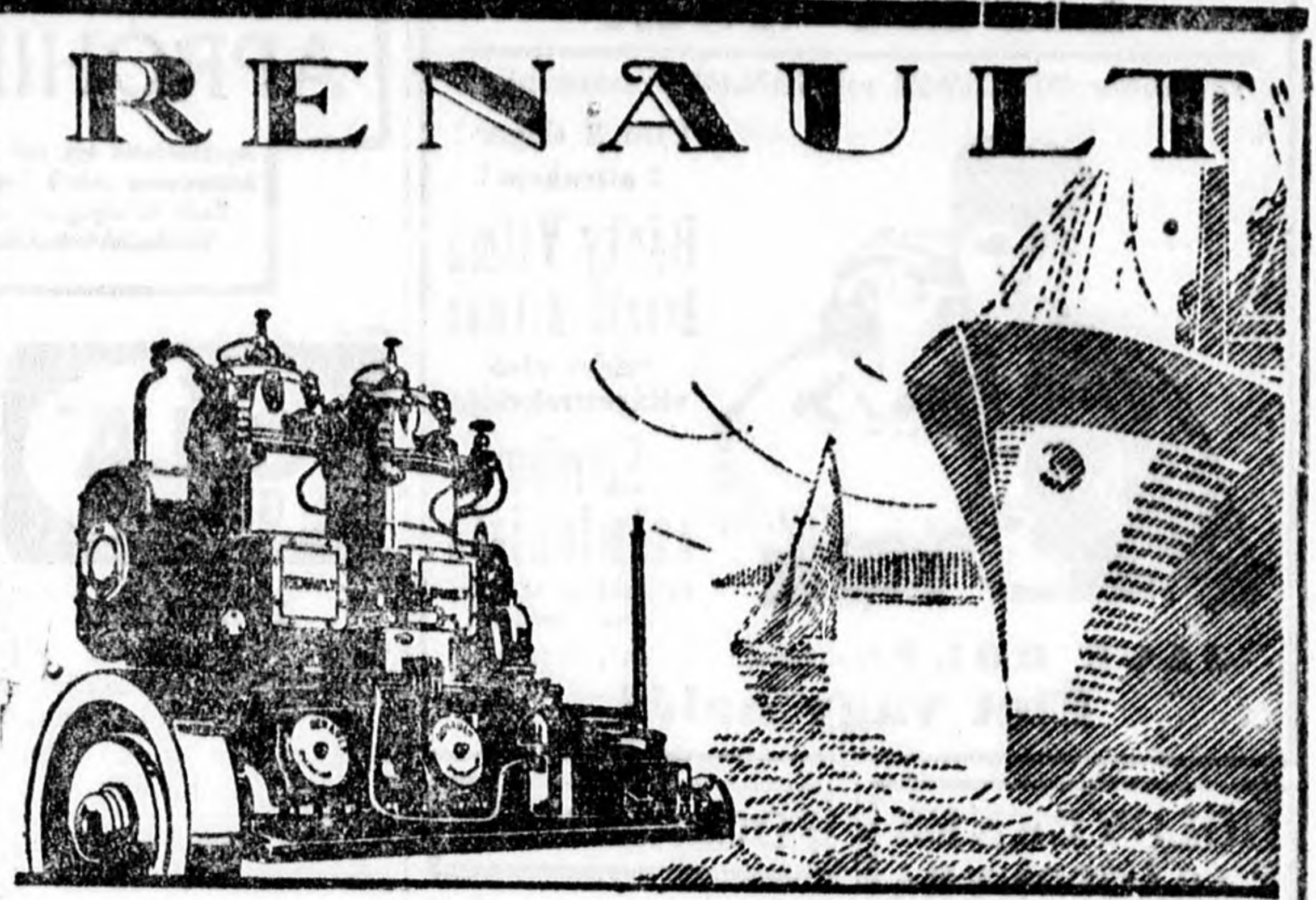
Megszünteti

a gyomorsavtúltengést, a kellemetlen szájszagot, a hányingert, a felbőffögést, a gyomorégést

Gyógyítja

a BÉL-hurutot, a GYOMOR-hurutot, az EPE-bajokat, a GYOMOR-görcsöket, az ARANYERET és a BÉL-fekélyt

Minden gyógyszerárban kapható pontos használati utasítással együtt 4 dinárért

minden célra szorgáló

**NYERSOLAJ-, DIESEL- és BENZIN-
MOTOROK**

Villanytelepek, luxus és teherautók! Azonnal szállíthatók
Jugoszláviai vezérképvislet

KRAUSZ EDE, NOVISAD

13406

Ondolálás villanygéppel, „Dauerwellen“, Wasserwellen“ hajfestés

a legolcsóbb árban a párisi **V. Bulajic** SUBOTICA és bécsi diplomás fodrásznál A. Aleksandra 15 Prokesci-palota

Olvassa el! Végeladás!

Karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlása alkalmával mindenki használja ki mindennemű kézműáru végeladási árait.

Dušan S. Monašević Novisad, Kralja Petra ulica 25

1240

BERNDORF

Legfinomabb evőeszközök és disztárgyak „MEDVE“ védjeggyel követelendők

Uzleti könyv, vagy bármilyen nyomtatvány rendelése előtt kérjen ajánlatot a Minerva-nyomdától

SZONYEGEK
perzsa, pijsen, stb.

BŐR
KLUBGARNITURÁK
SZALONGARNITURÁK

FÜGGONYÖK
óttomántakarók

BUTOR
Komplett
HALÓK
EBEDLÖK
URISZOBA
KONYHÁK
VAS és RÉZ
BUTOR
Versenyen
külli árak

Karácsonyi ajándéknak alkalmas
BABAKOCSIK HOLLANDE EK
gummikerékkel, BICIKLI
összecsukható gummikerékkel
D. 199.-

Tekintse meg újonnan épült modern áruházunkat, vételkötelezettség nélkül
KRAUSZ EDE, NOVISAD
Kralja Aleksandra ulica 24
Telefon 20-24

LINOLITUM
OLASZ
NÉMET és
ANGOL
gyártmány
alegnagycb
választék
Az ország
egyedüli és
legnagyobb
speciális
áruháza

Sár- és hócipő gyári lerakata

a világhírű HUTCHINSON gyár „ORAO“ gyártmányai

**Kosta Nikolic
i Drug**

Beograd, Knez Mihajla 12
Eladás csak nagyban

A gyár minden párért garanciát vállal!

- Trikókezttyü** 12.-
női, férfi
- Női bélelt kezttyü** 14.-
prima minőség
- Gyermekkezttyü** 10.-
prima minőség
- Férfi stutzni** 17.-
prima gyapjú

**Olcsó karácsonyi
árak**
BRAČA
LITTMANN-nál
Szubotica, (Huspiac)

Nagyérdemű vevőink karácsonyi ajándékban részesülnek

- Selyem sál** 14.-
szép csikozással
- Gyemk mellény** 32.-
prima gyapjuból
- Női mellény** 60.-
prima gyapjú
- Bőrkezttyü nappa** 75.-
prima minőség

